

Čtyřicet let odborné školy požární ochrany ve Frýdku-Místku

plk. Ing. Vladimír FOLDYNA, ředitel Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany ve Frýdku-Místku, foto archiv

Vzpomínáme-li toto výročí, zároveň si vlastně připomínáme i čtyřicet let od zahájení systematické přípravy lidí jak pro výkon státní správy na úseku požární ochrany (dále také jen „PO“), tak i pro službu v jednotkách PO. Před vznikem této školy totiž žádný ucelený způsob přípravy profesionálů neexistoval.

V šedesátých letech minulého století byla velká část těchto úkolů zabezpečována dobrovolnými členy Svazu požární ochrany. Pokrok v zemědělství, průmyslu a ve společnosti všeobecně vyžadoval změnu systému zabezpečování PO a přípravy odborných profesionálů. Pro výkon státní správy vznikaly v tehdejší státoprávní uspořádání „okresní inspekce požární ochrany“ a pro likvidaci požárů, havárií a následků živelních pohrom „okresní veřejné požární útvary“. K odborné a specializační přípravě jejich pracovníků byla rozkazem ministra vnitra č. 31 k 1. září roku 1967 zřízena Škola požární ochrany Ministerstva vnitra ve Frýdku-Místku, jako první vzdělávací zařízení svého druhu.

Škola začínala pod vedením kapitána Viktora Rašky a v začátcích se zabývala jen odbornými kurzy pro pracovníky požární ochrany. Do konce roku 1967 prošlo základním kurzem 57 pracovníků požárních útvarů. Ten byl v prvopočátku hlavní náplní práce školy, ale již v roce 1968 k tomu přibývaly další odborné kurzy. Pravidelně se zde školili preventisté, represisté a požární technici. Úzká spo-

První kolektiv zaměstnanců školy (dole uprostřed kpt. Viktor Raška)

lupráce probíhala se školou ústředního výboru Svazu požární ochrany v Bílých Poličanech, která prováděla základní kurzy pro pracovníky okresních veřejných požárních útvarů Východočeského kraje. Na podrobný výčet kurzů, který by byl velmi dlouhý, zde není dostatek místa.

V praxi se nejcitelněji projevoval nedostatek odborně vzdělaných řídicích pracovníků všech úrovní. Mnoho lidí vykonávalo řídicí funkce s maturitním vysvědčením ze všeobecné nebo jiné odborné školy anebo jen na základě vyučení a hlavně praxe. K řešení prvního problému bylo již v roce 1969 zahájeno dvouleté pomaturitní studium požární

ochrany, které umožnilo lidem s maturitní zkouškou, aby se stali odborníky v oboru PO. O toto studium byl velký zájem, takže mnohdy ani nebylo možné uspokojit všechny uchazeče.

Pro úplnost si připomeňme, že teprve v roce 1968 vznikla možnost získat nejvyšší vzdělání v PO, zřízením studijního oboru „Technika požární ochrany a bezpečnost průmyslu“ na Vysoké škole báňské v Ostravě. Toto studium bylo zřízeno jako pětileté inženýrské a první absolventi šli do praxe v roce 1973. Do této doby bylo možné vysokoškolskou odbornou kvalifikaci získat jen studiem v zahraničí, a to pokrývalo jen velmi malou část potřeby společnosti.

Úplné středoškolské vzdělání

V prvních letech své existence se škola připravovala rovněž na výuku k získání středoškolského vzdělání. Nedostatek odborně vzdělaného personálu nebylo možné nahradit jen pomaturitním studiem. Bylo nutné, aby si vzdělání doplnili lidé, kteří byli pouze vyučení. Proto bylo v roce 1977 otevřeno dvouleté středoškolské denní studium s maturitou. Bylo určeno pro profesionály z praxe. Opět bylo nutné připravit učební osnovy, učební plány a vytvořit studijní materiály a skripta. Potřeba a zájem byly tak vysoké, že již v roce 1979 byla otevřena tříletá dálková forma tohoto studia, které však předcházela roční přípravný kurz. Po několikaletých zkušenostech došlo v roce 1983 ke zrušení přípravného kurzu a prodloužení této dálkové formy studia na čtyři roky. Rovněž ani zde nebylo možné uspokojit velký počet zájemců.

K 30. dubnu 1985 byla nařízením ministerstva vnitra č.6 zřízena Střední škola požární ochrany se sídlem ve Frýdku-Místku. S růstem výše popsaných aktivit již nebylo možné vše vměstnat do stávajících prostor. Zde je nutné říci, že od vzniku školy až do této doby zde měla sídlo i Okresní inspekce požární ochrany a Okresní veřejný požární útvar ve Frýdku-Místku. Právě v té době však armáda dala k dispozici kasárna na Pavlíkové ulici v Místku. Převzetí tohoto objektu vyřešilo umístění obou zmíněných institucí a zároveň vznikajícího Odborného učiliště požární ochrany ve Frýdku-Místku. Jemu byla předána organizace a provádění základních kurzů. V prvopočátku bylo toto učiliště jen odloučeným pracovištěm školy, ale dále se samostatně rozvíjelo až do dnešní podoby moderního, dobře vybaveného vzdělávacího zařízení, které kvalitně provádí širokou škálu kurzů odborné způsobilosti i kurzů specializačních.

Proč vznikla dvě významná vzdělávací zařízení požární ochrany právě ve Frýdku-Místku? Frýdek-Místek bylo hezké, modernizující se šedesátitisícové město v podhůří Beskyd uprostřed severomoravské průmyslové aglomerace a hlavně se nacházelo zhruba uprostřed tehdejšího Československa. Velkou zásluhu na zřízení školy má pan JUDr. Miroslav Řepický a další lidé, kteří svým zápallem dokázali přesvědčit, že bez takového zařízení nemůže požární ochrana dále existovat. Dalším významným faktorem bylo zahájení radikálního útlumu hornické činnosti na Ostravsku. Stálo zde nově postavené hornické učiliště a jeho kapacita se resortu jevila jako nadbytečná, proto byla přijata nabídka Ministerstva vnitra na odkup jedné budovy, ve které byla umístěna Škola požární ochrany MV.

V dalším období se ve škole postupně začaly zlepšovat podmínky pro studium. Byly vybudovány odborné učebny prevence, technických prostředků, spojení a na druhé straně se vylepšovaly i podmínky pro bydlení a využívání volného času. Svépomocí byly zřízeny dvě klubovny a školní kino. Velmi svízelná byla situace se studijními materiály. Většinou bylo zapotřebí napsat nová skripta, aby se studující mohli kvalitně připravovat.

Nemalý podíl měla škola také na rozvoji požárního sportu. Bez účasti pracovníků školy se neobešly žádné významné soutěže. Jako příklad lze uvést CTIF Brno 1973, Itálie 1977, Německo 1981 a mistrovství ČSSR v Karlových Varech, Nymburku nebo v Púchově. Škole byla v letech 1974 až 1981 též svěřena příprava reprezentantů ČSSR v požárním sportu. Po dobu dvaceti let byla i spolupředatelem tehdy velmi známé a vyhledávané soutěže s mezinárodní účastí „O putovní Beskydský pohár“.

Denní studium mládeže

Významná změna nastala v roce 1991, kdy bylo zřízeno čtyřleté denní studium

mládeže. Je to studium ve vzdělávacím oboru „Požární ochrana“, které navazuje na základní školu jako příprava na výkon povolání.

Přechod z výuky dospělých na práci s mládeží mezi patnáctým a devatenáctým rokem věku nebyl pro učitelé snadný, neboť tyto věkové skupiny vyžadují zcela odlišný přístup. V každém ročníku se jedná vždy o jednu třídu s třiceti studenty. Původním cílem tohoto studijního programu byla příprava zdravých mladých mužů, odborně připravených pro zásahovou činnost v jednotkách Hasičského záchranného sboru České republiky. Proto bylo toto studium určeno jen pro chlapce a byl zřízen pouze chlapecký internát. Nyní však projevuje zájem o toto studium stále více dívek. V budoucnu může dojít k rozšíření počtu studentů a po nutných úpravách i k přípravě žen pro řadu vhodných činností v HZS ČR.

Výhodou pro naše absolventy je získání řidičského průkazu na nákladní vozidla již v průběhu studia, což umožňuje, aby po nabytí řidičské praxe obdrželi odbornou způsobilost strojníka.

Studenti v průběhu studia podávají velmi dobré sportovní výsledky. Na středoškolských turnajích obsazují přední místa a mnohdy vítězí nad školami, které provádějí výběr sportovců z mnohem většího počtu studentů.

Rovněž studijní výsledky byly podrobeny srovnání, díky takzvané maturitě nanečisto, kterou jsme po dva roky skládali. Ve všech srovnávaných kritériích jsme se umístili v té lepší polovině škol a v mnoha případech jsme předstihli gymnázia. Po skončení studia pokračuje nejméně jedna třetina absolventů ve studiu na vysoké škole.

Další typ studia, tzv. nastavbové studium pro absolventy technických učebních oborů bylo zahájeno v roce 1996.

■ Ekonomické zabezpečení

Specifickým vývojem prošlo také ekonomické zabezpečení školy. Od svého

vzniku až do roku 1991 byla škola zabezpečována Krajskou správou SNB, obdobně jako střední školy SNB. V roce 1991 převzal tuto funkci ekonomický odbor HS Sboru PO MV ČR a 30. prosince 1993 podepsal ministr vnitra řízovací listinu Střední odborné školy požární ochrany Ministerstva vnitra ve Frýdku-Místku. Tím se škola stala od 1. ledna 1994 samostatnou rozpočtovou organizací, dnes působící jako organizační složka státu.

V posledních deseti letech se začalo projevovat stárání budovy a tato si žádá opravy a modernizaci. Energetický audit budovy si vynutil vytvoření tzv. ekvitemní regulace a zateplení střechy. Průběžně se provádí nutná údržba budovy a obměna zastaralého vnitřního vybavení. Od nástupu výpočetní techniky je tato využívána k výuce i zabezpečení ekonomické činnosti. Mimo dvou počítačových učeben byly vybudovány dvě učebny pro výuku jazyků. Pro chemickou laboratoř byly nakoupeny nové přístroje na stanovení požárně technických charakteristik a termokamera. Přestože se mnohé daří zlepšovat, stále je nedostatek prostředků na modernizaci požární techniky pro výuku i výcvik.

Hlavním problémem pro budoucnost je rozhodnutí o celkové modernizaci a rekonstrukci školy. Studie tohoto záměru je zpracována a počítá s využitím druhé budovy, kterou škola vlastní a dosud ji nevyužívá.

■ Zřízení Vyšší odborné školy požární ochrany

Vraťme se ale k výuce. Dalším významným momentem v historii této instituce bylo zřízení Vyšší odborné školy požární ochrany (VOŠ PO). To se uskutečnilo změnou řízovací listiny k datu 1. ledna 2002 a od září tohoto roku již byla zahájena výuka. Od té doby absolutoriem úspěšně ukončily toto studium již tři ročníky vzdělávacího programu „Prevence rizik a záchranářství“ a jeho absolven-

ti získali označení „Diplomovaný specialista“ (DiS). V letošním roce vypršelo zkušební období tohoto programu a po vyhodnocení bylo konstatováno, že prokázal svoji životaschopnost a potřebnost. Proto generální ředitel HZS ČR prodloužil tento vzdělávací program na dobu neurčitou. Na základě tohoto rozhodnutí a v souladu se školským zákonem nyní probíhá na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy řízení o akreditaci jmenovaného vzdělávacího programu.

■ Vysoký odborný kredit školy

V závěru uvedu jen velmi stručnou statistiku počtu osob, které prošly školou za dobu její existence:

Absolventi všech druhů kurzů	13 038
Maturanti pomaturitního studia	1 813
Maturanti dálkového studia	278
Maturanti denního studia	251
Maturanti čtyřletého denního studia mládeže	338
Diplomovaní specialisté	68
Celkem prošlo školou	15 786

V mnoha číslech se člověk snadno ztratí, a proto těchto několik čísel uvádím jen pro představu, kolik hasičů má se školou osobní zkušenost. Mnozí jsou v těchto číslech započtení opakovaně, neboť navštěvovali školu při studiu a pak v některém z kurzů. Dovolím si doufat, že drtivá většina všech vzpomíná na školu ráda. Dobrou vizitkou školy je fakt, že řada absolventů zastává významné funkce v oboru PO.

V posledních dvou letech, zejména letos, prodělává učitelský sbor značnou obměnu. Ti dlouho sloužící, hlavně odborní učitelé, odcházejí na zasloužený odpočinek a jsou nahrazeni mladými. Ti sice nemají mnoho praktických a životních zkušeností, ale oplývají energií a zápalem. Proto si na úplný závěr dovoluji vyslovit přání a zároveň přesvědčení, že škola si svůj vysoký odborný kredit, který získala za léta poctivé práce udrží, popřípadě zvýší i v letech následujících.